

5. Ceny

Celková cenová hladina rostla. Výrazně k tomu přispěly statky spotřebovávané domácnostmi.

Spotřebitelské ceny se zvyšovaly a po celé období jejich meziroční dynamika překonávala inflační cíl.

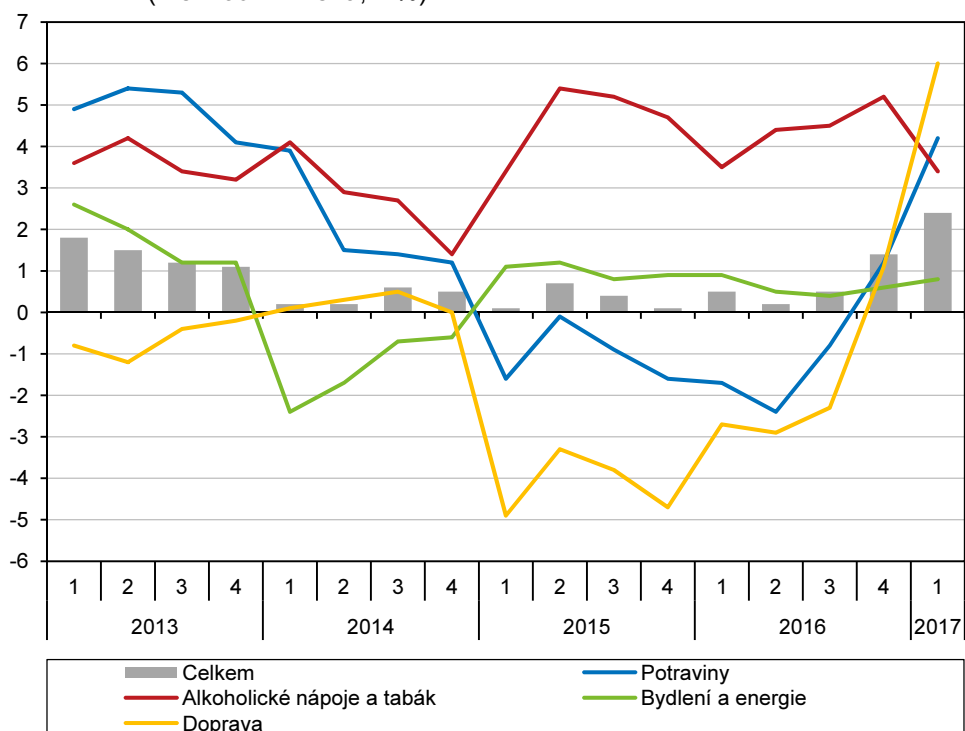
K růstu spotřebitelských cen přispěly ceny dopravy, do kterých se promítl meziroční nárůst cen ropy.

Celková cenová hladina měřená implicitním cenovým deflátorem se v 1. čtvrtletí roku 2017 zvýšila o 0,9 %. Poměrně silně narostly ceny zboží, které spotřebovaly domácnosti (2,8 %). Jde o nejvyšší růst od 1. čtvrtletí roku 2012. Pozadu nezůstávaly ani ceny statků spotřebovávaných vládními institucemi, které se zvýšily o 3,0 %. Střídmy byl růst cen kapitálových statků (1,1 %). Z růstu cen jednotlivých výdajových položek je patrné, že celkový růst cenové hladiny byl tlumen zápornými směnnými relacemi (98,3 %).

Meziroční nárůst spotřebitelských cen v 1. čtvrtletí roku 2017 činil 2,4 % a inflace spotřebitelských cen se tak po 17 čtvrtletích dostala nad 2% hranici inflačního cíle. Návrat k této úrovni byl poměrně rychlý¹ – růst cen se během posledních dvou čtvrtletí zvýšil o 1,9 p.b. Stála za tím především kombinace prudkého nárůstu cen potravin a nealkoholických nápojů a dopravy, jejichž společný pohyb poháněl pokles i růst spotřebitelských cen od konce roku 2014. Míra inflace² během ledna až března činila 0,8 %, 1,0 % a 1,2 %.

Meziroční růst cen dopravy se v 1. čtvrtletí roku 2017 vyšplhal na 6,0 %. Výrazně se na tomto pohybu podepsal silný meziroční růst cen ropy, které ve stejném období předchozího roku dosáhly nejnižší úrovně od roku 2004. Průměrná cena ropy BRENT v 1. čtvrtletí roku 2016 činila 33,70 dolarů za barel. V 1. čtvrtletí letošního roku to bylo 53,70 dolarů za barel. Toto navýšení se pak promítlo do cen provozu osobních dopravních prostředků, které meziročně vzrostly o 10,7 %. Samotné ceny automobilů, motocyklů a jízdních kol se meziročně zvýšily o 2,6 %.

Graf č. 11 **Ceny ve vybraných oddílech indexu spotřebitelských cen** (meziroční změna, v %)

Zdroj: ČSÚ

Potraviny poháněly růst spotřebitelských cen již na konci roku 2016 a pokračovaly v tom i letos.

V meziročním růstu cen potravin, který v 1. čtvrtletí roku dosáhl 4,2 %, se nejvýrazněji projevil obnovený růst cen mléka, sýrů a vajec, jejichž pokles v předchozích dvou letech byl jedním z důvodů propadu celkového indexu. Rostly i ceny pekárenských výrobků a obilovin a masa. Totéž platilo pro ceny zeleniny, jejichž pravidelné silné výkyvy ale nemají velký vliv na hodnotu celkového indexu. Meziroční tempo růstu cen

¹ Například prognóza ČNB z 3. 11. 2016 počítala s návratem inflace nad 2 % až ve 3. čtvrtletí 2017.

² Vyjádřená přírůstkem prům. indexu spotřebitelských cen za posledních dvanáct měsíců oproti průměru předchozích 12 měsíců.

alkoholických nápojů a tabáku dosáhlo 3,4 % a mírně se zpomalilo v porovnání s předchozími třemi čtvrtletími. I nadále však výrazně přispívaly k celkovému růstu spotřebitelských cen.

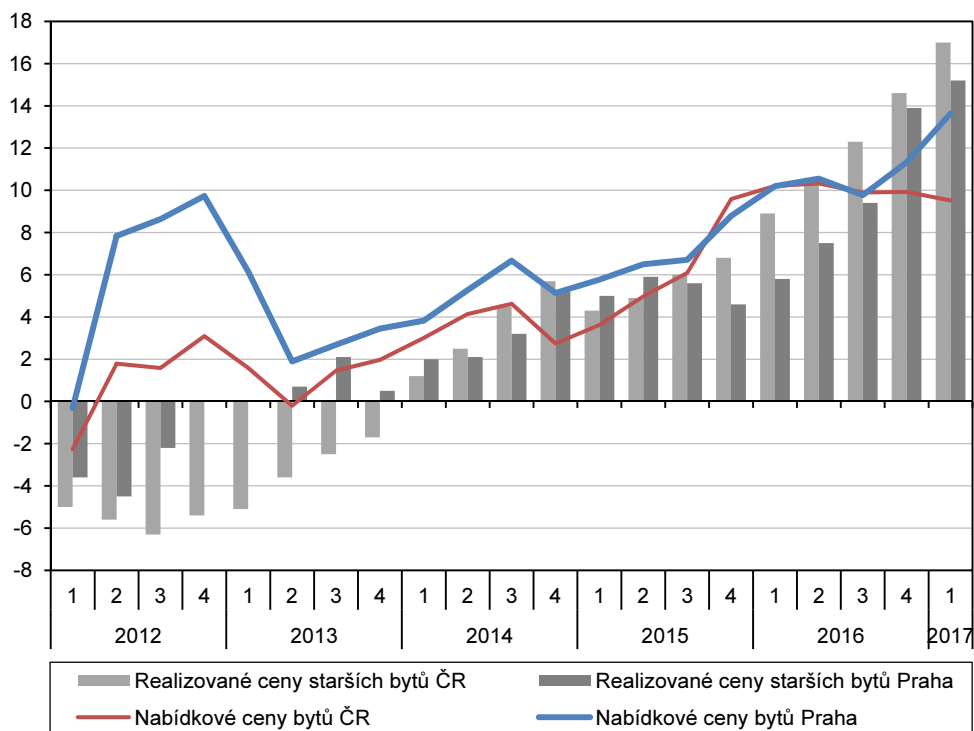
Rostoucí ceny nemovitostí se promítaly do dynamiky cen nájmu a imputovaného nájmu.

Meziroční růst cen bydlení, vody, energií a paliv zůstal pod 1 % i v 1. čtvrtletí roku 2017, když dosáhl 0,8 %. Situace na trhu s nemovitostmi se promítala do cen nájmného, které meziročně zdražilo o 1,9 %, i do imputovaného nájmného, které se zvýšilo o 2,8 %. Jejich růst tak ve srovnání s předchozím rokem zrychlil. Růst celkového indexu brzdily jen ceny elektrické a tepelné energie, plynu a ostatních paliv, které v 1. čtvrtletí klesly o 1,4 %.

Nemovitosti stále zdražují a nárůst jejich cen zrychluje.

Ceny nemovitostí pokračovaly v silném růstu. Nabídkové ceny nemovitostí v celé ČR meziročně vzrostly o 9,5 %, což je o 0,4 p.b. méně než v předchozím čtvrtletí. Drobné zpomalení bylo způsobeno propadem tempa růstu cen mimo Prahu, které vzrostly o 4,6 % (8,5 % v předchozím čtvrtletí). Nemovitosti v Praze jsou nabízeny o 13,6 % draž než ve stejném období minulého roku. Projevuje se tak mimo jiné převažující nabídka nemovitostí s vyšší tržní hodnotou. V 1. čtvrtletí pokračoval strmý nárůst realizovaných cen starších bytů i realizovaných cen nových bytů (zjišťovaných pouze v Praze). Meziroční tempo růstu realizovaných cen starších bytů v ČR se zrychlilo na 17,0 % (ve 4. čtvrtletí 2016 to bylo 14,6 %), v Praze to bylo 15,2 % (zrychlení o 1,3 p.b.).

Graf č. 12 **Ceny nemovitostí** (meziroční změna, v %)

Zdroj: ČSÚ

Růst cen zrychlil i v EU.

Meziroční růst spotřebitelských cen v evropské osmadvacítce dosáhl v 1. čtvrtletí 1,8 %, stejně jako v samotné eurozóně. Inflace v eurozóně se tak po šestnácti čtvrtletích přiblížila k hladině, se kterou Evropská centrální banka spojuje cenovou stabilitu. V 1. čtvrtletí 2017 neklesala cenová hladina v žádném z členských států Unie. Na Slovensku vzrostly spotřebitelské ceny o 1 % – poprvé po dvanácti čtvrtletích meziročních poklesů. Růst cen v Polsku, který se obnovil v předchozím čtvrtletí, zesílil a dosáhl 1,7 %. Stabilně rostly ceny v Německu (1,9 %) a Rakousku (2,2 %).

Po třech letech začaly meziročně růst ceny průmyslových výrobců.

Ceny průmyslových výrobců zaznamenaly v lednu první meziroční růst po 36 měsících poklesu a za celé 1. čtvrtletí roku 2017 vzrostly o 2,7 %. Změnu přinesl nejen obnovený růst cen v sekci těžba a dobývání (meziroční nárůst cen v 1. čtvrtletí 2017 o 4,8 %), ale především opětovný růst cen výrobků a služeb zpracovatelského průmyslu (3,4 %), které mají v celkovém indexu hlavní váhu a v roce 2016 klesaly. Obnovil se růst cen koksů a rafinovaných ropných produktů. Po 6,1%

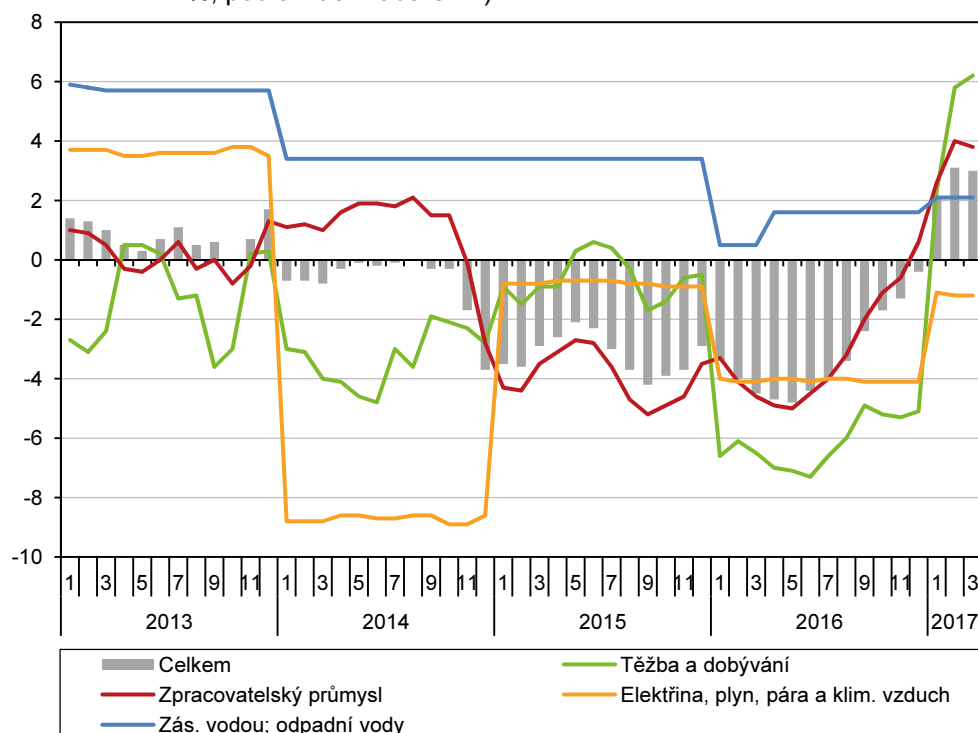

poklesu v předchozím roce silně vzrostly i ceny chemických látek a výrobků (6,8 %). Ceny obecných kovů a kovodělných výrobků se zvýšily o 4,0 % a mírně vzrostly i ceny elektrických zařízení (1,8 %). Slabý pokles (-1,2 %) zaznamenaly ceny základních farmaceutických výrobků, které v předchozím roce stagnovaly. Zbývající sekce, které mají v celkovém indexu nižší váhu, pokračovaly ve vývoji minulého roku. Ceny elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu klesly o 1,2 % a zásobování vodou a služby související s odpadními vodami se zdražily o 2,1 %.

Růst cen průmyslových výrobců v EU v 1. čtvrtletí 2017 navázal na vývoj z minulého roku.

Ceny průmyslových výrobců v EU v 1. čtvrtletí 2017 meziročně vzrostly o 4,7 %. S výjimkou Lucemburska (-3,4 %) rostly ceny ve všech státech EU. Nejsilněji v Belgii (13,6 %), Velké Británii (9,5 %) a Nizozemí (9,4 %). Na opačném konci pořadí se umístilo kromě Lucemburska Lotyšsko (0,1 %) a Slovinsko (0,6 %). Blízké propojení ekonomik států střední Evropy ukazuje i cenový vývoj v průmyslu. Česká republika se umístila v těsné blízkosti svých sousedů. V Německu ceny v průmyslu meziročně vzrostly o 2,7 %, stejně jako na Slovensku. Rakousko se umístilo jen těsně za nimi s 2,6% cenovým nárůstem. Výjimkou bylo Polsko, kde ceny vzrostly o 6,3 %.

Graf č. 13 **Ceny hlavních skupin průmyslových výrobců (meziroční změna, v %, podle klasifikace CPA)**

Zdroj: ČSÚ

Rostly ceny živočišné výroby. Ceny rostlinné výroby zastavily svůj meziroční propad.

Ceny zemědělské výroby vč. ryb v 1. čtvrtletí meziročně klesly o 0,2 %. Jejich propad, který trval po celý loňský rok, se v jeho závěru začal zpomalovat a byl ukončen v březnu, kdy ceny vzrostly o 3,4 %. Rychlejší obnovení cenového růstu brzdila rostlinná výroba, která v 1. čtvrtletí 2017 klesla o 7,2 %, především kvůli přetrvávajícímu a hlubokému poklesu cen obilovin (-9,5 %). Ceny ovoce a zeleniny, které v minulém roce poměrně silně rostly, v 1. čtvrtletí letošního roku klesly o 16,1 %. Výrazně klesaly ceny brambor – konzumních (-31,8 %) i na sadbu (-8,2 %). Propad celkového indexu tak tlumily ceny živočišné výroby, které v 1. čtvrtletí 2017 vzrostly o 7,5 %. Zrychlil se růst cen hospodářských zvířat (7,7 %), především prasat (18,8 %). Po delší době rostly i ceny mléka (7,6 %).

Ceny tržních služeb svou dynamiku mírně zrychlily a meziročně vzrostly o 0,7 %

Index cen tržních služeb v 1. čtvrtletí roku 2017 meziročně vzrostl o 0,7 %, což je nejvyšší hodnota od 4. čtvrtletí roku 2014. Přispělo k tomu obnovení meziročního růstu cen v oddílu skladování a podpůrné služby v dopravě a jejich zvýšení o 0,7 % i zrychlení tempa růstu cen poštovních a kurýrních služeb na 8,4 %. Po šesti čtvrtletích poklesu se meziročně zvýšily i ceny pojištění, zajištění a penzijního financování o 3,7 %. Stále rostly ceny reklamních služeb a průzkumu trhu – o 1,5 % v 1. čtvrtletí

2017. Naopak ceny architektonických a inženýrských služeb klesly o 0,9 % a po poměrně silném růstu v předchozích třech čtvrtletích se snížily ceny služeb v oblasti zaměstnání o 1,5 %.

Ceny vývozu po dvou letech meziročně vzrostly.

Ceny vývozu v 1. čtvrtletí vzrostly o 2,2 % a prolomily tak pokles trvající osm čtvrtletí. Ceny rostly u většiny průmyslových skupin. Nejsilněji k růstu celkového indexu přispěly ceny minerálních paliv a maziv, u nichž se projevila nízká srovnávací základna 1. čtvrtletí minulého roku a jejichž ceny výrazně meziročně vzrostly (35,9 %). Druhou skupinou významnou pro celkový růst cen vývozu byly ostatní suroviny, jejichž ceny vzrostly o 15,2 %. Vzrostly i vývozní ceny chemikálií a příbuzných výrobků (2,8 %) a polotovarů (2,3 %). Klesaly ceny nápojů a tabáku (-2,4 %) a váhově významných strojů a dopravních prostředků (-0,2 %)

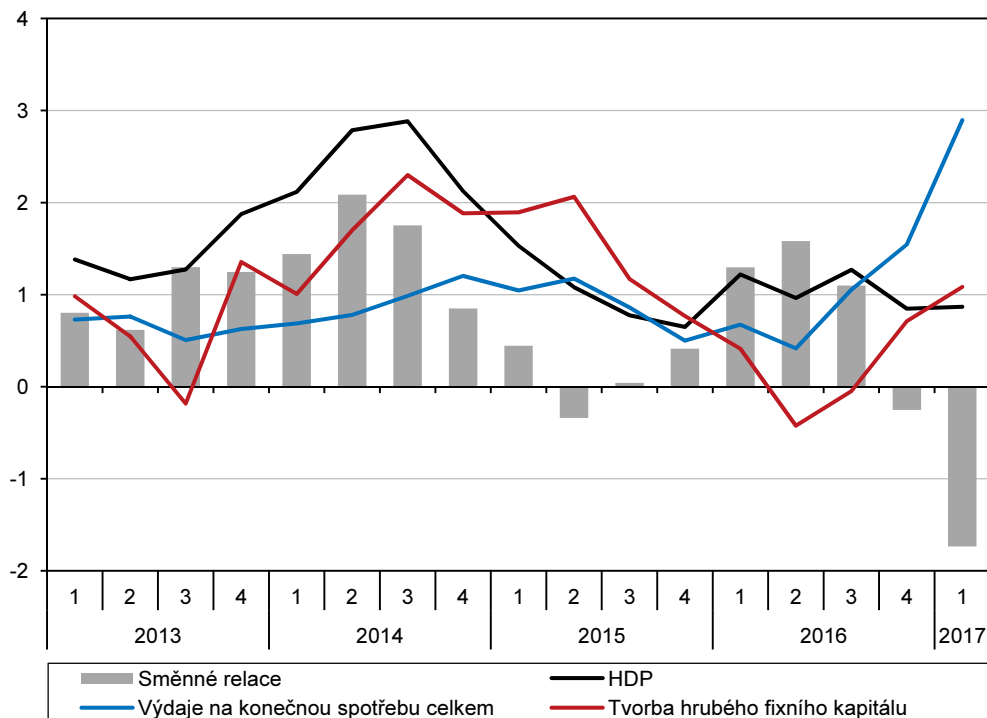
Zvýšení cen ropy mělo významný vliv na zrychlení růstu cen dovozu...

Ceny dovozu v 1. čtvrtletí 2017 vzrostly o 5,1 %. S výjimkou živočišných a rostlinných olejů, které mají minimální váhu v celkovém indexu a které zlevnily o 0,8 %, vzrostly ceny dovozu u všech průmyslových skupin. Podobně jako u vývozních cen výrazný meziroční nárůst zaznamenaly ceny minerálních paliv a maziv (35,1 %) a ostatních surovin (17,1 %). Vyšší váha minerálních paliv v dovozu do ČR než ve vývozu se projevila i na celkovém indexu. Výrazně rostly i ceny potravin a živých zvířat (6,7 %) nebo polotovarů (7,1 %). Za zmínku stojí i ceny chemikálií a příbuzných výrobků (3,1 %). Ceny strojů a dopravních prostředků rovněž mírně vzrostly (0,5 %).

...kvůli nim byly směnné relace zahraničního obchodu záporné.

Směnné relace byly podobně jako v předchozím čtvrtletí záporné (97,2 %). Přispěla k tomu většina průmyslových skupin. Výrazně záporné byly směnné relace u polotovarů (95,5 %) nebo nápojů a tabáku (94,2 %). Pod stovku se dostaly i směnné relace u potravin a živých zvířat (96,7 %) a strojů a dopravních prostředků (99,3 %). Pozitivních směnných relací bylo dosaženo u průmyslového spotřebního zboží (101,1 %) a minerálních paliv (100,6 %). Vzhledem k pokračujícímu režimu intervencí nedošlo k pohybu kurzu eura vůči koruně, nijak tedy nebyly ovlivněny ceny v zahraničním obchodě. Kurz dolaru působil mírně proinflačně.

Graf č. 14 Deflátoři (očištěno o sez. a kalendářní vlivy, meziroční změna, v %)

Zdroj: ČSÚ

